

FIKIH, TEVFİK VE HİDAYET*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm,

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ ve senedinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'd, fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu aleyhi ve selem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

قُلْتُ يَا جِبْرِيلُ هَلْ تَرَى رَبَّكَ قَالَ إِنَّ بَيْنِي وَبَيْنَهُ
سَبْعِينَ أَلْفَ حِجَابٍ مِنْ نُورٍ أَوْ نَارٍ وَلَوْ رَأَيْتُ
أَدْنَاهَا لَأَحْتَرَقْتُ

(طس. ن أنس)

RE. 336/3 (Kültü: *Yâ cibrîlü, hel terâ rabbeke?*
Kâle: *İnne beynî ve beynehû seb'îne elfi hicâbin min nûrin ev nârin; ve lev raeytü ednâhâ, lahteraktü*) *Sadaka rasûlü'llâh.*

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Aziz ve muhterem, müslüman kardeşlerim!

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun...

Peygamber Efendimiz SAS Hazretleri'nin mübarek hadis-i şeriflerinden bir miktarının izahını yapacağım.

Bu izahlara geçmeden önce, evvelen ve hâssaten efendimiz, rehberimiz, numûne-i imtisâlimiz Muhammed-i Mustafâ SAS Hazretleri'nin mübarek ruh-ı saadeti için, sonra sâir enbiyâ ve murselînin ve bütün evliyâullahın ve hâssaten sâdât u meşâyih-i turuk-ı aliyyemizin ruhları için;

Bu eserin müellifi Gümüşhaneli Ahmed Ziyâeddin Efendi Hazretleri'nin ruhu için, onun talebelerinin ruhları için, bu eserin içindeki hadis-i şeriflerin bize kadar gelmesinde emek sarf etmiş olan alimlerin, râvîlerin ruhları için;

Uzaktan, yakından bu hadis-i şerifleri dinlemek üzere şu meclise, şu mescide cem olmuş olan siz kardeşlerimizin ahirete göçmüş olan bütün yakınlarının ve sevdiklerinin ruhları için; biz hayatta olan müslümanların da sıhhat, afiyet, saadet ve selâmet üzere yaşayıp iman-ı kâmil ile ahirete göçmemiz için, bir Fâtiha, üç İhlâs-ı Şerîf okuyalım:

.....

a. Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin Görülmesi

Dersin başında metnini okuduğum hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz ile Cebrâil AS arasındaki bir konuşma naklediliyor. Konuşmanın mevzuu da Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin görülmesi meselesi.

Peygamberimiz SAS buyuruyor ki:¹

قُلْتُ يَا جِبْرِيلُ هَلْ تَرَى رَبَّكَ قَالَ إِنَّ بَيْنِي وَبَيْنَهُ
سَبْعِينَ أَلْفَ حِجَابٍ مِنْ نُورٍ أَوْ نَارٍ وَلَوْ رَأَيْتُ
أَدْنَاهَا لَأَحْتَرَقْتُ

(طس. عن أنس)

RE. 336/3 (*Kultü: Yâ cibrîlü, hel terâ rabbeke?*
Kàle: İnne beynî ve beynehû seb'îne elfi hicâbin
min nûrin ev nârin; ve lev raeytü ednâhâ,
lahteraktü)

(*Kultü*) “Ben dedim ki: (*Yâ cibrîlü*) Ey Cebrâil,
(*hel terâ rabbeke*) sen Rabbini görüyor musun,
görmekte misin?”

Bu soruyu sorunca, (*ifteale irtiâden min aza-*
meti'z-zâlike's- suâl) “Cebrâil AS bu soruların aza-
metinden bir titreyişle titremiş ki...” Azametli
bir soru.

¹ Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VI, s.278, no:6407; Deylemî,
Müsnedü'l- Firdevs, c.II, s.312, no:3411; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı*
İsfahan, c.IV , s.135, no:1026; Ed-Devâlibî, *el-Künâ ve'l-Esmâ*,
c.V, s.426, no:1316; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l- Evliyâ*, c.V, s.55; Enes
ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XIV, s.448, no:39210; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.I,
s.251, no:251; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XV , s.185, no:15271.

(Kâle) Sonra da şöyle cevap vermiş: *(Inne beynî ve beynehû seb'îne elfi hicâbin min nûrin ev nârin)* “Onunla benim aramda nurdan ve ateşten yetmiş bin perde var. Allah-u Teâlâ Hazretleri ile benim aramda nurdan ve ateşten, ışıktan ve ateşten, yâni nurdan ve nârdan yetmiş bin perde var. *(Lev raeytü ednâhâ)* Eğer en aşağıdakini geçecek olsaydım, bakacak olsaydım oradan, *(lahteraktü)* yanar kül olurum.”

Şimdi bu hadis-i şeriften ne hatıra geliyor? Bizde nasıl bir duygu uyanıyor? Bir kere Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin azameti, celâli... Sonra Cebrâil AS, meleklerin en şerefli, mertebesi en yüksek olanı. Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin huzurunda nasıl, onu görmesi hakkında bir soru sorulduğu zaman bile nasıl oluyor, o görülüyor.

Sonradan hatıra bazı sorular geliyor: Şimdi bu perdeler var. Bunlar kime göre? Cebrâil AS'a göre. Yoksa Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne hiç bir şeyin perdesi bahis konusu değil. Cebrâil AS'ın hilkatı, tabiatı dolayısıyla perdeler...

Sonra bu hadis-i şerifte olmayan bir başka husus hatıra geliyor ki Peygamber SAS Efendimiz Mi'rac eyledi ve aşikâre gördü Rabbü'l-İzzet'i. Efendimiz, peygamberimiz Muhammed-i Mustafâ SAS bütün bu perdeleri geçti, izzet ve celâl sahibi Allah-u Teâlâ Hazretleri'ni aşikâre gördü.

Aşikâre gördü Rabbü'l-İzzet'i.

Ahirette öyle görür ümmeti.

Müjdeler olsun ki, ahirette de ümmeti öyle görecektir inşâallah!

Nasıl görecek? Sordular da, dedi ki:

“—Mehtaplı bir gecede dolunayı insanlar dünyada nasıl görüyorlar? Hiç şek şüphe, tereddüt vs. bahis konusu değil. Öyle görecek, nasıl görecekse...”

Allah cümlemizi, cemâl-i bâ-kemâlini müşahede şerefiyle şerefyâb eylesin...

Sidretü'l-Müntehâ'ya kadar Peygamber Efendimiz'e refakat etti, Mi'rac'da Peygamber Efendimiz'in maiyyetinde, yanında bulundu da Sidretü'l-Müntehâ'da durdu Cebrâil AS. Dedi ki:

“—Buradan bir adım daha atsam, yanarım. Daha öteye geçmeye benim tâkatim yok.” dedi.

Peygamber Efendimiz o mertebeleri de uçtu, geçti ve hiç perdesiz Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin huzur-ı âlîsinde onunla oşerefe nail oldu ki kimseye nail olmamış.

Ermedi evvel gelen bu devlete,

Kimse nâil olmadı bu rif'ate!

Daha evvel gelmiş kimselerin hiç birisi bu saadete, bu mutluluğa erişmiş değil yâni. Demek ki insan Allah'a mutî olunca, melekleri de geçiyor. Zaten hadis-i şerifte de bu vardır. İnsano ğlu Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin yolunda yürüdü mü o zaman meleklerden üstün olur. Âlây-ı illiyyîne çıkar. Ama bu kabiliyet varken, kullukta kusur ederse, o zaman esfel-i sâfilîne düşer. Aşağuların aşağısına iner.

Bilhassa gençler hakkında bir hadis-i şerif hatırıma geldi:²

يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ الشَّابُّ الْمُؤْمِنُ بِقَدَرِي
الرَّاضِي بِكِتَابِي الْقَانِعِ بِرِزْقِي التَّارِكِ لِشَهْوَتِهِ
مِنْ أَجْلِي هُوَ عِنْدِي كَبَعْضِ مَلَائِكَتِي

(الديلمى عن ابن عمر)

RE. 514/2 (*Yekùlu'llàhu azze ve celle: Eş-şâbbü'l-mü'minü bi-kaderî, er-râdî bi-kitâbî, el-kâniyu bi-rızkî, et-târikü li-şehvetihî min eclî, hüve indî keba'dı melâiketî.*)

Allah-u Teâlâ Hazretleri buyurur ki:

(*Eş-şâbbü'l-mü'minü bi-kaderî*) “Benim kaderime inanmış, bağlanmış olan genç bir kişi, delikanlı kimse...” Genç erkek veya kız ama birinci vasfı ne: Kadere inanıyor. Kâinattaki olayları, insanların hayatlarını, ölümlerini, rızıklarını Cenâb-ı Mevlâ'nın takdir ettiğine inanıyor.

(*Er-râdî bi-kitâbî*) “Benim kitâbıma razı...” Buradaki kitaptan maksat, alın yazısı. Kadere inanıyor ve alın yazılan yazıyı, Allah-u Teâlâ'nın onun hakkında takdir buyurduğu hükmü, işi, olayı rıza ile karşılıyor.

² Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V , s.244, no:8081; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV , s.786, no:43107; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIV, s.194, no:26958.

(*El-kàniü bi-rızkî*) “Benim kendisine verdiğim rızka kanaat gösteriyor.” Yâni, açgözlülük yapıp da hırsızlık gibi, gasb gibi, rüşvet gibi haram yollara, gayrimeşrû yollara sapmıyor.

(*Et-târiküli-şehvetihîmineclî*) “Şehvetini, cinsel arzularını veyahut diğer şiddetli duygularını, ihtiraslarını, benim sebebimle, bana olan kulluk bağlılığından dolayı, saygısından dolayı terk ediyor. (*Hüve indî keba'dı melâiketî*) Böyle bir genç, benim yanımda meleklerimden bazısı gibidir.” buyuruyor Allah-u Teâlâ Hazretleri. Peygamber Efendimiz böyle bildiriyor.

Neden öyle gence itimat fazla oluyor? E genç, kanı kaynıyor... Delikanlı demiş büyüklerimiz. Kanı kaynıyor, yerinde durmaz. Yâni, “Otur şurada, uslu uslu dur!” desen duramaz. Ondan sonra da tabiatının icabı olarak eğlenmek ister, zevk ister, safâ ister, nefis daha kuvvetlidir. Yaşlı insana, “Kalk yürü!” desen, yürüyecek hali yoktur. Ona otur desen, oturacak hali yoktur.

أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ أَحْمَرُهَا

(*Efdalü'l-a'mâli ahmezühâ*)³ “Amellerin en faziletli, ibadetlerin en sevaplısı en zahmetli olanıdır.” Ne kadar çokter döküyorsa insan ibadette, ecir o kadar çok oluyor. Ne kadar büyük bir gayret sarf ettiyse, o gayrete göre ecir veriliyor.

³ *Keşfü'l-Hafâ*, c.1, s.155, no:459.

Genç de hak yola girmek için daha çok gayret ediyor. İhtiyarın nefsi zaten sakinleşmiş durumda. Ama gencin nefsi kavî... Onu böyle çekip eğlencelere, zevklere, safâlara götürmek ister. İşte onu yendiği zaman, daha büyük bir gayret gösterip, daha büyük bir zafer kazanmış olduğundan derecesi yüksek oluyor.

b. Allah-u Teâlâ'nın Tevfîk ve Hidâyeti

Geçelim öbür hadis-i şerife... Ebu'd-Derdâ RA'dan rivayet edildiğine göre, Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyurmuş:⁴

قَلِيلُ التَّوْفِيقِ خَيْرٌ مِنْ كَثِيرِ الْعَقْلِ وَالْعَقْلُ فِي
أَمْرِ الدُّنْيَا مَضْرَّةٌ وَالْعَقْلُ فِي أَمْرِ الدِّينِ مَسْرَّةٌ

(كر. عن أبي الدرداء)

RE. 336/4 (*Kalîlü't-tevfîki hayrun min kesîri'l-akli; ve'l-aklü fî emri'd-dünyâ madarratün, ve'l-aklu fî emri'd-dîni meserretün*)

Bu okuduğumuz hadis-i şerif, Allah'ın tevfîki mevzuunda. Allah'ın tevfîki ne demek, tevfîk ne demek? Allah'ın bir kula lütfedip de doğru yolda yürüme imkânı vermesidir. Lütfetmiş, onu hayır işlemeğe muvaffak etmiş.

“—Ne demek yâni, ben her şeyi yapmağa muvaffak değilmiyim?”

⁴ İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LX, s.349, no:12475; Ebü'd-Derdâ RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.381, no:7046; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XV , s.187, no:15277.

Değilsin tabii. Yâni Allah-u Teâlâ Hazretleri dilemese sen gözünü kıpırdatamazsın, parmağını oynatamazsın. Allah-u Teâlâ Hazretleri sana o gücü, kudreti veriyor. Onun için Allah-u Teâlâ Hazretleri cümlemize tevîkîni refîk eylesin... Rızasına uygun yollarda muvaffakiyetle yürümeyi nasib eylesin...

O neden olur? Neden Allah, bazı kuluna tevîkîni refîk eder de bazısını etmez? Tabii hep Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin lütfu ile olduk, yaşıyoruz ve ilerde de hep lütfundan ne elde edeceksek onu elde edeceğiz de, Allah-u Teâlâ Hazretleri tevîkîni kulun edebine göre veriyor. Kul terbiyeli mi, edepli mi, mütevazı mı, haddini biliyor mu? Niyetine göre, ihlâsına göre, edebine göre veriyor. Yâni kul edepli bir kulsa, Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne karşı terbiyesi ile, zarafeti ile, nezaketi ile kulluk etmeğe böyle gayretli ise, o zaman ona lütfediyor. Edepsiz ise, terbiyesi kıt ise kesiliyor. Terbiyesize Allah tevîkîni vermiyor.

Mevlânâ Celâleddin-i Rûmî'den bir beyt:

از خدا جویم توفیق ادب
بیادب محروم گشت از لطف رب

Ez hudâ cûyîm tevîk-i edeb

Bî edeb, mahrûm geşt ez lutfu rab

“Hudâ'dan edeb hususunda yardım dileyelim. Çünkü edebi olmayan, Rabbin lütfundan mahrum kalır.”

“Edepsiz Allah’ın lütfundan mahrum kalır.”
Edepsiz Allah hidayet etmiyor, kesiyor lütfunu...
Lütuf kesildiği zaman, o bir şey yapamaz.

Şimdi şu lambaları düşünün... Lambalar bir şebekeye bağlı, şebeke bir elektrik güç merkezine bağlı, yanıyor. Ama hatta bir yerde bir kesilme oldu mu, lamba durduğu halde, yanmıyor. Kesildi çünkü. İşte tevîk de böyle. Her şey var, kesinti oldu mu, Allah kesiverdi mi yanmaz. Birisi edep...

Bazı vasıflar var, onlar insanı tevîk-i ilâhî’ye mazhar ediyor veya mahrum ediyor. Meselâ:

العُجْبُ حِجَابُ التَّوْفِيقِ

(*El-ucbü hicâbü’t-tevfîk*) “Ucüb tevîkin perdesidir.” buyrulmuş. Ne demek? İnsan ucub sahibi, yâni kendisini beğenmiş, kendisine hayran... Kendisini doğru yolda sanıyor ve başkalarını hor hakir görüp, onlara tepeden bakıyor. Tevfîk-i ilâhîye mazhar olamaz o şahıs. Önüne bir perde çekilir.

Demek ki kötü huy, tevîk-i ilâhîyi men ediyor. Yâni netice itibariyle iyiliği yapma imkânı kula Allah’tan veriliyor ama, o imkânın verilmesi veya verilmemesi, kuldaki birtakım vasıflardan dolayı oluyor.

Ayet-i kerimede geçiyor meselâ:

وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ

(التوبة: ٨٠)

(*Va'llàhu lâ yehdi'l-kavme'l-fâsıkîn*) “Allah fâsıklara hidayet etmez.” (Tevbe, 9/80; Saff, 61/5)

Demek ki, hidayet ve dalâlet Allah'tanmış. Bu ayet-i kerimeden onu anlıyoruz. İkinci bir şey anlıyoruz: Adam fâsık oldu mu, Allah hidayetini nasib etmiyor. Fâsıklıktan kurtulacak, kendisinin üzerinden o fâsıklık vasfını atacak. Atarsa, o zaman Allah hidayetini veriyor da, o varken vermiyor.

وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

(البقرة: ٢٥٨)

(*Va'llàhu lâ yehdi'l-kavme'z-zâlimîn*) “Allah zâlimlere tevîkîni refîk etmez.” (Bakara, 1/258; Tevbe, 9/109; Saff, 61/7; Cuma, 62/5) Demek ki, zulüm halinde oldu mu insan, olmaz.

Bütün bu izahatı ne bakımdan yapıyorum? Şu sebepten yapıyorum ki: Bir şahsın hatırına geliverir,

“—Allah ona tevîkîni veriyor, bana vermiyor. O zaman benim burada suçum ne?”

Senin suçun edepsizlik, terbiyesizlik, ahlâksızlık, kötü niyetlilik, fesat kalplilik... Yâni Allah senin kalbinin durumuna göre veriyor. Sen edepli, terbiyeli, ahlâklı, iyi niyetli, iyi kalpli olursan, Allah sana tevîkîni veriyor; sen de iyilikleri yapıyorsun. Kötü davrandın mı, vermiyor ve yapamıyorsun.

Yâni şurası hiç şüphe kabul etmez bir gerçek ki; bütün güç ve kuvvet Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin elinde. Bizde bir şey yok. Ancak bizde bir niyet ve edep hali var. Oradan kazanırsak, kazanıyoruz. O zaman lütfediyor, veriyor Allah. Öteki türlü kesiyor.

Onun için, tevîkine refîk olmamız için, Allah-u Teâlâ Hazretleri cümlemizi terbiyeli kul eylesin... Edepli, zarif, ârif, düşünceli, hassas, attığı adımı düşünme taşına atan kullar eylesin... Ucüb gibi, kendini beğenmişlik gibi, kibir gibi, zulüm gibi, fısk u fücûr gibi kötü huylardan uzak eylesin... Onlar oldu mu, mahrum kalıyor insan.

(Kalîlü't-tevfîki) “Böyle azıcık bir tevîk-i ilâhî, *(hayrun min kesîri'l-akli)* insanın çok akıllı olmasından daha hayırlıdır.”

Neden? Akıl kendi başına, doğrudan doğruya insana yarayan bir alet değildir. Allah tevîkini refîk ederse, tevîki istikametinde çalışırsa faydalı olur. Yoksa akı var insanın, cin gibi, gözleri fıldır fıldır dönüyor, leb demeden leblebiyi anlıyor, her türlü kabiliyeti yerinde, zekâsı süper ama, şerre kullanır. Allem eder, kallem eder seni dolandırır. Cebinden parayı alır. Hileli mal satar. Banka soyar o zekâyla. Yâni akıl doğrudan doğruya bir alet. Nasıl kullanırsan öyle; iyiye kullanırsan iyi, kötüye kullanırsan kötü...

Onun için, insanın kendi akı başına güvenip de böyle biryol tutturup gitmesinden, Allah'ın tevîki daha hayırlıdır. Azıcık bir tevîk çok akıldan hayırlıdır.

(*Ve'l-aklũ fĩ emri'd-dünyâ madarratũn*) “Dünya işinde insanın aklının çok olması mazarrattır.” diyor Peygamber Efendimiz. İzah edeceğim.

(*Ve'l-aklu fĩ emri'd-dĩni meserretũn*) “Dini hususlarda insanın aklı sevinç vesilesidir.” İnsanın, aklını dini hususlarda kullanması, aklını o sahada kullanması sevinçtir, neşedir, mutluluktur.

Dünya işlerinde kullanması mazarrattır insana. Neden? Şu bakımdan: Burada dünya dediğimiz şey nedir? Dünya, insanı Allah'tan alıkoyan şeylerdir. Dünyanın tarifi... Dünya, üzerinde beş kıta bulunan, okyanuslar bulunan, ekvatoru, kutupları olan küredir mânâsına değil. Hadis-i şeriflerde dünya geçti mi dünyadan maksat dünyalık demek.

İnsanın dünyalığı nedir? Paradır, mevkidir, makamdır, rütbedir, başkanlıktır, şudur budur... Bunlar insanın kalbini Allah'tan alıkoyar. Para meselâ... Ticaret, namaz kılmaktan alıkoyarsa, dünyalık işte bak senin ahiretine engel teşkil ediyor, zarar... Mevkî, makam, insanın harama düşmesine sebep olursa, başkalarına zulmetmesine sebep olursa, bir zarar... İzahını uzun yapmağa lüzum yok, anlamışsınızdır.

كُلَّمَا أَلْهَاكَ عَنْ ذِكْرِ مَوْلَاكَ فَهُوَ دُنْيَاكَ

(*Küllemâ elhâke an zikri mevlâke fehüve dünyâke*) “Seni Allah- u Teâlâ Hazretleri'ne has, halis kulluk etmekten alıkoyan her şey dünyadır.”

Sen niye namaz kılamadın? Niye oruç tutamıyorsun? Niye hacca gidemedin şimdiye kadar? Niye Allah yolunda yürüyemedin? Niye ailenin hali böyle? Niye çoluk çocuğun müslüman yetişmemiş? Niye sen bir şey öğrenmemişsin? Neden Kur'an okumaktan haberin yok?

“—Hocam sorma! Tahsil vardı, ondan sonra ticaret vardı, ondan sonra şöyle ettik, böyle ettik...”

Bak, işte onların hepsi sana hayırları engellemiş. İşte onlar dünya... Seni hak yoldan alıkoyan her şey dünyadır. Böyle bu gibi yollarda aklı kullanmak madarrattır. İnsana fayda getirmez, zarar getirir. Çünkü vebâlini arttırıyor. Ahirette cezasını görür.

İnsan, aklını dinini güzel yapmakta kullanırsa, iyi bir müslüman olursa, Allah'ın rızasını kazanmakta kullanırsa; tamam, o zaman bu sevinç vesilesidir, mutluluk vesilesidir. O halde biz aklımızı Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin rızasına vâsıl olmak için yolları keşfetmekte kullanacağız, işleri yapmakta kullanacağız. Karşımıza gelen çatallarda, yol kavşaklarında hangi yolun Allah rızasına uygun olduğunu tesbitte kullanacağız. O zaman kâr ederiz. Yoksa dünyaya dalıp da bizi Allah'tan alıkoyacak şeylerin peşinde kullanırsak bu aklı, o artık dolandırıcıların şâhı olur, hırsızların şâhı olur, zalimlerin şâhı olur filan öbür işte kullandığı zaman.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bize tevîkîni refîk etsin... Aklımızı başımızda eylesin ve bunu hayırda kullanmayı nasib eylesin...

e. Dinî Konularda Uyanık Olmak

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁵

قَلِيلُ الْفِقْهِ خَيْرٌ مِنْ كَثِيرِ الْعِبَادَةِ وَكَفَى بِالْمَرْءِ بِالْمَرْءِ
فِقْهًا إِذَا عَبَدَ اللَّهَ وَكَفَى بِالْمَرْءِ جَهْلًا إِذَا أُعْجِبَ
بِرَأْيِهِ وَإِنَّمَا النَّاسُ رَجُلَانِ مُؤْمِنٌ وَجَاهِلٌ فَلَا تُؤْذِ
الْمُؤْمِنَ وَلَا تُحَاوِرِ الْجَاهِلَ

(طب. عن ابن عمرو)

RE. 336/5 (*Kalîlü'l-fıkhi hayrun min kesîri'l-ibâdeti; ve kefâ bi'l-mer'i fıkhân izâ abeda'llâhe, ve kefâ bi'l-mer'i cehlen izâ a'cebe bire'yihî; ve inneme'n-nâsü racülâni: Mü'minün ve câhil; felâ tü'zi'l-mü'mine, ve lâ tuhâviri'l-câhile*) Sadaka rasûlü'llah, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

⁵ Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V III, s.301, no:8698; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.265, no:1705; Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.III, s.207, no:2098; Temmâmü'r-Râzî, *el-Fevâid*, c.III, s.394, no:1392; Dûlâbî, *el-Künâ ve'l-Esmâ*, c.V, s.70, no:1089; Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.155, no:28794; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XV, s.187, no:15279.

Bu hadis-i şerif, dinde insanın uyanık olması, zeki, anlayışlı olmasıyla ilgili. Dinî konularda insanın uyanık olmasına fakihlik derler, fekâhet derler, doğrudan doğruya fıkıh derler. Ama o fıkıh sözü bir de İslâm hukuku mânâsına anlaşılıyor. Hadis-i şeriflerde İslâm hukuku mânâsına değildir. Yâni ben bugün usûl-i fıkıh kitabı okudum... Hah, İslâm hukuku kitabı okumuşsun. İşte fakihlerden filanca şahıs şöyle yazmış... Demek ki İslâm hukukçularından bazıları ile ilgili bir şeyler. Hadis-i şerifte fıkıh kelimesinin mânâsı hukuk mânâsına değildir. Bizim bu sonradan terim olarak kullandığımız fıkıh mânâsına değildir. Hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz'in hadis içinde fıkıh kelimesini kullandığı mı mânâsı, kastı dini iyi anlaması insanın, derinliğine nüfûz etmesi, inceliklerini anlayacak bir ruh yapısında olması demektir. Böyle bir insan.

Namaz neden kılınıyor, nasıl kılınıyor, secdenin hikmeti nedir, *Allâhu ekber* demenin incelikleri nelerdir, orucun incelikleri, zarafetleri nelerdir, hacda dikkat edilmesi gereken edeler nelerdir filan... Bunları bilen bir insan, inceliklerine vakıf olan bir insan.

(*Kalîlü'fıkhi*) “Böyle incelikleri sezme kabiliyetinin azıcık mevcut olduğu bir insan, (*hayrun min kesîri'l-ibâdeti*) çok ibadet etmekten daha hayırlıdır.” Çünkü şuursuz olarak çok yapılan ibadet, çok kâr getirmez insana. Ama şuurlu olarak, inceliklerini sezerek yaparsak kâr getirir.

İki insan kapıdan girer, ikinci namazını kılar. Birisi hardal tanesi kadar sevap kazanır çıkar, ötekisi binlerce sevap kazanır çıkar. Neden? Birisi fakih, anlayışlı, sezgisi kuvvetli, edebi çok bir kul; ötekisi savruk, dikkatsiz... Namaz kılıyor, dikkatini toplamıyor; aklı hesapta kitapta, dükkânda, evde... “Ha şunu unutmayayım. Selâm verdikten sonra arkadaşımın yanına gideyim de ona şunu söyleyeyim, bunu söyleyeyim...”

Aklın nerede senin, kimin yanındasın, kimin huzurundasın, kimin huzuruna çıktın? Kapıyı çaldın, içeri girdin, aklın başka yerde... Geriye bakıyorsun. Makamın sahibi sana bakıyor, sen başka yere bakıyorsun.

Onun için, insanın dinde fakih olması lâzım! Dinde sezgili, anlayışlı olması lâzım! Doğruyu anlayabilme kabiliyetine sahip olması lâzım! Azıcık böyle bir şey, şuursuz çok ibadet etmekten daha kâr getiriyor insana. Onun için, kaliteye önem vereceğiz. Yâni birisi kalite, birisi miktar. Birisi vasıf, birisi sayı...

“—Yüz rekât namaz kıldım.”

İyi güzel ama, nasıl kıldın namazı? Allah kabul etsin, nasıl kıldın?

Fatiha'nın manâsını bilir misin? Bilmem. *Allâhu ekber* ne demek? Bilmem. *Sübhâna'llâh* ne demek? Bilmem. E okuduğun sûrelerden haberin var mı? Bilmem. Niye secde ediyoruz, niye rükû yapıyoruz, niye elimizi kaldırıyoruz? İşte bilmem. Niye iki rekât kılıyoruz, niye dört rekât kılıyoruz? Kimin huzurundayız, nereye dönüyoruz? Bilmem... Anam böyle öğretti, böyle yapıyorum.

İşte sayı çok ama, vasıf düşük. Yâni bir otomobil var, üç yüz bin liraya; bir otomobil var, üç milyon lira... Neden? Birisi güzel vasıflı, ötekisinin vasfı düşük... Bir otobüs var falanca şehre giderken, beş yüz lira; bir otobüs var, bin beş yüz lira. Neden? E onun servisi başka, onun hizmeti başka... İçinde insana adam gibi muamele ederler, kibar konuşurlar, temizdir, koltukları rahattır, geniştir filan... Vasıf önemli.

Namazın da vasfı önemli... On rekât kıl, hatta iki rekât kıl ama şuurlu kıl. Gözünden yaş dökülerek, edepli bir tarzda kıl, hissedersin tadını. Hem de bir anda hemen hissedersin.

Şimdi birisi gördüm, namaz kılıyor, böyle etrafta gözleri... Şaşırdım, namaz kılmıyor mu dedim, eline baktım, bağlı eli. Ama duvarlarda gözü. Olmaz ki. Sen avcı mısınız? Kuş mu arıyorsunuz avlayacak oralarda? Ne işin var orada, orada?

Kendi üzerimde geçen bir şeyi nakledeyim. Ben de biraz böyle seccadenin alnımın erişmeyeceği yerine, uzağa doğru şey yapıyorum. Ya nedir bu benim gözüm filan diye biraz şöyle öne doğru başımı daha eğdim, bir baktım bir başka tat geliyor. Yâni küçücük bir hareketten insanın derhal ağzının tadı değişir. Tecrübeyle sabit bir şey...

Onun için, kaliteyle yapalım ibadetimizi. Yâni namaz kılsak, kaliteli bir namaz olsun. Oruç tutarsak, kaliteli bir oruç olsun. Hacca gidersek, kaliteli bir hac yapalım! Arkadaşlık yapacaksak, kaliteli bir arkadaşlık yapalım! “Haa, senin arkadaşlığın başına çalınısın!” demesin yâni

arkadaşımız bize. Hocalık yapacaksak kaliteli hocalık yapalım. Talebelik yapacaksak, kaliteli talebelik yapalım. Kalite çok önemli! Allah cümlemize bu inceliğe riâyet etmeğe nasib etsin...

(*Ve kefâ bi'l-mer'i fıkhan*) “Kişiyi fıkıh olarak kâfî gelir, (*izâ abeda' llahe*) Allah'a ibadet ettiği takdirde, boyun verdiği takdirde, ona gönül verdiği takdirde, inkiyâd ettiği takdirde ye ter fakihlik olarak.” Yâni senin zihniyetin ne?

“—Ben Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin emrine, fer-mânına boynumu vermişim. Fermanı fermanımdır. Buyursun, isterse canım fedâ olsun yoluna!”

Haa, sen bak mutîsin, fermâna itaat arzusundasın, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin hükmüne boyun vermişsin, râm olmuşsun onun hükmüne... Tamam, bu sana fıkıh bilgisi olarak yeter. İtaatkârsın; birisi sana, “Allah-u Teâlâ böyle söyledi.” dedi mi, hemen toparlanıyorsun, hizaya geliyorsun. “Ha öyle mi, aman yâ Rabbi! Şimdiye kadar yanlış yapmışım.” diyorsun, itaat arzusu var. Böyle oldu mu bir kimseye, o fakih demektir işte diyor Peygamber Efendimiz.

(*Ve kefâ bi'l-mer'i cehlen izâ a'cebe bire'yihî*) “Kişiyi kendi reyini beğendiği zaman, o kendini beğenmişliği cehalet olarak yeter. Başka bir şeye lüzum yok, onun o cahilliği yeter.”

“—Ben doğru düşünürüm, benim sözüm haktır, ben haklıyım, ben her şeyin a'lâsını bilirim! Falanca cahildir, filanca beş para etmez, ötekisi şu kusurlu, berikisi bu kusurlu...”

Dünyada şöyle insanların hepsini inceleseler, hepsinin bir taraftan bir çürüğü çıkar.

“—Dünyada tek insan benim. Ah kadrime de çok iyi bilmiyorlar. Türkiye’de benim gibi kaç kişi var?”

Yazık! Böyle bir zihniyettesen sen, yazık! Çünkü Peygamber Efendimiz buyuruyor ki: (*Ve kefâ bi’l-mer’i cehlen izâ a’cebe bire’yihî*) “Kişi kendisini beğenmişse, kendi fikrini en doğru görüyorsa, o ona cahillik olarak yeter.”

“—Peki nasıl olacak yâni hep yanlış yaptığımı mı sanayım?”

Hayır. Boyun bükeceksin, mütevazı olacaksın, Allah’a mutî olacaksın, başkasına da söz hakkı tanıyacaksın, etrafından sana söylenen tenkitlere dikkat edeceksin.

“—Aa, bu haklı ya! Bak burada bu doğru söyledi.” diyebileceksin. Görüşünden dönebileceksin.

Öyle kimseler oluyor ki; oturuyorsun aynı toplantıya, obaşıyor konuşmaya, o bitiriyor. *Selâmün aleyküm...* Neden? Kendisi a’lâsını bildiğini sandığından oluyor. Öyle var tanıdığımız kimselerden... Allah ıslah eylesin... Bizdeki kusurları da başkalarını da...

Birisi demiş ki: İşte şöyle yaptınız, böyle yaptınız da, diye bir kusurunu söylemiş birisine de... Yerini söylemeyeyim. Ama Ankara’da, burada değil. Söylemiş... O da:

“—Yâ Türkiye’de benim gibi kaç kişi var?” demiş.

Kendini beğenmiş... Bir kere ucüb, kendini beğenmiş. Tefvîk -i ilâhî kesildi. İkincisi cahil o adam. Neden? “Kendi reyini beğene n cahildir. Ona cahillik olarak yeter.” diyor Rasûlüllah Efendimiz.

Neden öyle? İzahına gelince şöyle: Gerçekler öyle kolayca bilinmiyor. Ben üniversite hocasıyım, gerçeği bulmak kolay değil. Yâni herkes bir laf söylüyor ama, işin hiç yanılgısız doğrusunu bulayım diye uğraştın mı, insanın burnundan ter damlıyor. Kolay bulunmuyor. O tecrübeyi yapıyorsun, bu tecrübeyi yapıyorsun, dört sene, beş sene uğraşıyorsun da, ondan sonra da gene boynunu büküyorsun, “Acizâne benim kanaatime göre bu böyle...” filan diye öyle konuşuyorsun araştırmacı olarak. Laboratuarda, şurada burada çalışan bir kimse olarak ancak böyle tevâzuyla konuşuyorsun.

Ama bakıyorsun cahil, hiçbir şeyden haberi yok. Ne üniversite seviyesi, lise seviyesi bile değil. İlkokul seviyesi. Asıp kesiyor. Bu böyledir, şu şöyledir... Cahil, cesurdur. Şu yanlıştır, bu doğrudur diyor. Ötekisi mütevazı...

Gerçekler kolay bilinmediği için insanın kendisini haklı sanması çok yanıltır. “Çok bilen çok yanılır!” dememiş mi büyüklerimiz? Çok yanılır.

Onun için ne yapacağız? Tevâzûlu olacağız, istişareye önem vereceğiz. Karşımızdaki tenkitlere dikkat edeceğiz. Hatta tenkit edenden memnun olacağız.

“—Sen benim geçen bir kusurumu söylemiştin, seninle ebediyyen konuşmam artık.”

Olmadı! Teşekkür et, sen bana kusurumu bildirdin. Ben de onu düzeltme imkânını o sayede buldum diye...

Hiç kimse kusur söylemesini sevmez. Kabahat sırmalı kaftan olsa, hiç kimse sırtına giymek istemez. Ne olur biraz da başkasını dinleyiver. Hasmın da olsa düzelir.

İşte kişinin kendi reyini beğenmesi cahillik olarak ona yeter diyor Peygamber Efendimiz. Dikkat edelim. İstişareye önem verelim. Kendimizin de hata yapabileceğimizi anlayıp mütevazi olalım. Sözümüzü de söylerken, “Benim aciz kanaatime göre, sanıyorum ki, zannımca...” filan gibi cümleleri çok kullanırsak, etrafımızdakiler de bizi sever. “Bak bu haddini bilen kimse .” der. “Benim tetkikatıma göre, acizâne, sanıyorum ki bu iş böyle olsa gerek.” dersin, çok fazla öyle kesin konuşmağa gelmez. Çünkü nice farklı şeyler çıkıyor.

Peygamber Efendimiz sözüne devam ederek buyuruyor ki:

(*Ve inneme'n-nâsü racülâni*) “İnsanlar iki kısımdır. İki tip insan vardır, iki tip kişi vardır: (*Mü'minün ve câhilün*) “Birisi mü'mindir, ötekisi cahildir.” İki sınıftır. Etrafa bakıyoruz ya, hani şuradan kapıdan çıktık, yüzlerce insanla karşılaşırız evimize gidinceye kadar. İki tip insan vardır: Birisi imanlıdır, mü'mindir, ötekisi de cahil kimsedir. (*Felâ tü'zi'l-mü'mine, ve*

lâ tuhâviri'l- câhile) “Mü’mini incitme, ezâ cefâ verme; câhille konuşma!” Peygamber Efendimiz’in tavsiyesi.

Kolay tavsiye: İnsanlar iki sınıftır. Mü’mini incitme, kırma kalbini. Çünkü boynunu büker, hiç beddua etmese bile boynunu büktü mü Allah onun intikamını senden alır. Başka bir şey söylemeye lüzum yok. O boynunu büker, bir köşede sen onu kırdın ya, onun belâsını bulursun sen o istemese bile. O istemez hatta:

“—Yâ Rabbi, belki bende hata vardır, bu kardeşimi affet.” der, ama sen gidersin gümbürtüye.

Onun için mü’minin kalbini kırma. (*Ve lâ tuhâviri'l-câhil*) Cahilin de yanına sokulup ne konuşacaksınız... Cahilin yanına insan bir bakımdan sokulur: İrşâd etmek için, hakkı söylemek için sokulur. Yoksa cahilin sohbeti daima can incitir.

Alimin sözü lâ'l ü mercan, incidir;

Câhilin sözü dâimâ can incitir.

Âlim insanın sözü lâ'l gibidir, yâni yakut gibidir, mercan gibidir, inci gibidir, hoştur, kıymetlidir yâni. Cahilin sözü de daima insanı incitir. Lambur lumbur konuşur, kırılırsın. Ne yaparsın, boynunu bükersin, sevmersin, bir daha görüşmek istemersin. Cahilin yanına gitmeyiverirsin.

Hadis-i şerifi başından bir daha tekrar edelim, hatırda kalsın diye:

“Azıcık bir anlayış, çok ibadetten hayırlıdır. Kişiyi anlayış, fıkıh olarak, fakihlik olarak Allah’a itaat etmesi kâfî gelir. Kişiyi cahillik olarak kendi

reyini beğenmesi, kendi fikrine hayran olması yeter, kendini beğenmiş olması yeter. Kâfîdir o ona. Ondan belâsını bulur. İnsanlar iki gruptur. Birisi mü'min, ötekisi cahil zümre. Mü'min kimseyi incitme, cahille de konuşma! Yanına sokulmayiver, kurtulursun şerrinden.”

d. Çoğu Sarhoşluk Veren Şeyin Azı da Haramdır

Gelelim öbür hadis-i şerife... Kısacık bir hadis-i şerif.

Peygamber SAS Hazretleri buyuruyor ki bu hadis-i şerifinde:⁶

قَلِيلٌ مَّا أَسْكَرَ كَثِيرُهُ حَرَامٌ

(حب. عن جابر)

RE. 336/6 (*Kalîlü mâ eskere kesîruhû harâmün*)
“Çoğu sarhoş eden şeyin azı da haramdır.”

⁶ İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XII, s.202, no:5382; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.V III, s.437, no:4544; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V III, s.298, no:17868; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.IV, s.256, no:57; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.IX, s.221, no:17007; Amr ibn-i Şuayb babasından, o da dedesinden.

İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c. V II, s.464, no:24223; Atâ, Tâvus ve Mücâhid Rh.A'den.

İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.247; Ukaylî, *Duafâ*, c.IV, s.278, no:939; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.V, s.369, no:13279; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XV, s.188, no:15281.

Başka ibareler de var:⁷

⁷ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.352, no:3681; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.292, no:1865; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1125, no:3393; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V ,s.6, no:5576; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V III, s.296, no:17167; Tahâvî, *Şerhü'l- Maânî*, c.IV , s.217, no:5976; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Zemmü'l-Müskir*; c.I, s.60, n:21; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.V III, s.377, no:1751; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.330; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Neseî, *Sünen*, c.V III, s.300, no:5607; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1125, no:3394; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.167, no:6558; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.I, s.254, no:43; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V III, s.296, no:17168; Neseî, *Sünenü'l- Kübrâ*, c.III, s.216, no:5117; Tahâvî, *Şerhü'l-Maânî*, c.IV, s.217, no:5974; Temmâmü'r-Râzî, *el-Fevâid*, c.I, s.52, no:111; Cürçânî, *Târih-i Cürcan*, c.I, s.327; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.LIII, s.160; Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1124, no:3392; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.91, no:5648; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.IV , s.262, no:83; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.197, no:626; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Zemmü'l-Müskir*; c.I, s.59, n:18; Temmâmü'r-Râzî, *el-Fevâid*, c.I, s.292, no:730; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.II, s.53; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.I, s.397; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.112, no:12120; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.V II, s.50, no:3966; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Zemmü'l-Müskir*; c.I, s.61, n:23; Enes ibn- i Mâlik RA'dan.

Hâkim, *Müstedrek*, c.III, s.466, no:5748; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.IV, s.254, no:44; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.IV , s.205, no:4149; İbn-i Abdi'l-Ber, *el-İstîâb*, c.I, s.135; İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.332; Ukaylî, *Duafâ*, c.II, s.233, no:783; Huvât ibn-i Cübeyr RA'dan.

Dâra Kutnî, *Sünen*, c.IV , s.250, no:21; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV ,s.43; Hz. Ali RA'dan.

Dâra Kutnî, *Sünen*, c.IV, s.250, no:22; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.III, s.297; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.420; Hz. Aişe RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.V, s.139, no:4880; Zeyd ibn-i Sâbit RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.V, s.344, no:13154; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.V , s.84, no:8109, 8110; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XV III, s.408, no:19752.

مَا أَسْكَرَ كَثِيرُهُ فَقَلِيلُهُ حَرَامٌ

(حم. د. ت. حب. عن جابر؛ حم. ن. ه. عن ابن عمرو)

(*Mâ eskere kesîruhû, fekalîlühû harâmün*)

“Çoğu, insanı sarhoşeden şeyin azı da haramdır.”

“—Hocam anladım. Yâni sarhoşluk yasak olduğundan şarap içilmeyecek. Ama şöyle yalسام olmaz mı? Yani azıcık bir yalayacağım. Yahut şu kadarcık, üç yudum alacağım. O sarhoş etmez...”

Çoğu sarhoş ediyor mu, azı da haramdır diye bir kaide var. İyi, güzel. Zaten çoğumuz içki içmeyiz el-hamdü lillâh. Az çok akli başında müslümanlar bizim kardeşlerimiz... Yalnız siz başkalarına söylersiniz diye, şöyle gazetelerden bir-iki ilmî toplantının yazısını gördüm de sizlere bildirmeğe gayret ettim. Başkalarına söyleyin bu şeyi.

Bizim memlekette bir yaygın fikir var içki mevzuunda. Rakı içki mi? İçki, tamam. Şarap? İçki. Beyaz şarap? İster beyaz olsun, ister kırmızı; içki. Votka? İçki vs...

Bira? İçişleri bakanlığımız karar vermiş ki, bira içki sayılmaz, meşrubat sayılır. Onun için büfelerde satılabiliyor. Çünkü öteki içkilerin satılabilmesi için bir nizamnâme var. Her dükkânda satılamaz yâni. Belli yerlerde satılır. Ama bira, gazoz gibi bir şey sayılıyor. Onun için büfelerde satılıyor. Lise talebesi ö ğle ye meği yiyeceği zaman bir sandviç, bir bira alıyor. Bir sandviçten ısırıyor, bir de biradan lıkır lıkır içiyor. Neden? Çünkü “Bira içki sayılmaz.” denmiş.

Böyle denmiş ama gazetede de diyor ki:

“—106 öğretim üyesi bira alkollü içki sayılmalı!” demiş. Öğretim üyesi ne demek? Üniversite hocası demek...

Aralarında Gülhane Askeri Tıp Akademisi komutanı, Hacettepe Rektörlüğündeki kimseler de bulunmak üzere 106 tane üniversite hocası, ilim adamı “Bira da alkollü içki sayılmalı.” diye hem karar vermişler kendileri, hem de müracaat yapmışlar devlet teşkilatlarına, gazeteler yazmış.

Ankara Hukuk Fakültesi, Ankara Hacettepe Üniversitesi’ne bağlı Tıp Fakültesi, Gülhane Askerî Tıp Fakültesi Öğretim Üyeleri, Milli Güvenlik Kurulu’na, Başbakanlığa, İçişleri Bakanlığı’na, Sağlık Sosyal Yardım Bakanlıklarına, Milli Eğitim Bakanlığı’na, TRT’ye bir bildiri göndermişler. Bu bira böyle alkollü içki sayılmıyor ama doğru değil! 11 yaşından küçük çocuklara verilmesin. Radyoda, televizyonda bunun reklamı kaldırılınsın. Çünkü çocuklarımız alkolik oluyorlar bunun sayesinde. Böyle buradan gidiyor diye yazmışlar.

Bir başka günde bir başka gazetede bir haber çıktı ki orada da diyor ki:

“—Su gibi kullanılan biradan dolayı karaciğer hastalıkları artıyor.”

Neden, nereden söylenmiş bunlar? Yâni bu adamlar din adamı mı? Değil. Tabip, profesör... Karaciğer hastalıkları kongresi yapmışlar, başka memleketlerden de alimler çağırmışlar.

Kongrede karaciğer hastalıkları neden oluyor diye konuşurken, görüşürken, su gibi içilen biradan karaciğer hastalıkları artıyor diye bir karara da varmışlar.

Demek ki bak el-hamdü lillâh, kim ne derse desin bizim dinimizin yüzü ak çıkıyor. Dönüyor, dolaşüyor, bizim sözümüz haklı çıkıyor. Bizi böyle hor hakir görmeyin! O kadar hor hakir görmeyin! Bak ilim adamları dönüp dolaşıp bizim tarafımıza geliyorlar. Ondan sonra iş meydana çıkıyor.

Biz aciziz, kusurluyuz, şuyuz buyuz ama, biz Mevlâ'mıza dayanıyoruz. Kâinâtı yaratan Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin ahkâmına bakıyoruz, ondan söylüyoruz bunu. Yoksa kimseye bir kastımız yok. Bak Peygamber Efendimiz, azı da çoğu da haramdır diye buyurmuş. Boynumuzu büküyoruz, Allah'a kulluk etmeğe çalışıyoruz. Bu böyleyse o halde bunu böyle hemen, derhal üniversite hocalarının dediğini yapmak lâzım! Demek ki zarar veriyor. Gençliğimize zarar veriyor, alkolik hale getiriyor, trafik kazaları ondan oluyor vs. filan...

El-hamdü lillâh... Ya bütün 106 tane profesör bizim dinimizin aleyhinde bir hüküm verseydi, ne olurdu halimiz? Müslüman kalmazdı camide... Halbuki öyle de olsa, gene sarılması lâzım dinine... Bak el-hamdü lillâh, bizim dinimiz böyle.

Yine bir başka şey hatırıma geldi ki, geçen hafta da galiba burada mı başka yerde mi söylemiştim. Fransız profesörle rinden birisi, doktorlarından bir tanesi [Maurice Bucaille] incelemiş, araştırmış ilmî meseleleri. Kur'an-ı Kerim'de,

Tevrat'ta, İncil'de... Tevrat, yahudilerin din kitabı. İncil hristiyanların din kitabı. Bunlardaki meseleleri incelemiş, sonunda müslüman olmuş. İncelemeye başladığı zaman müslüman değil... İnceledikten sonra:

“—Müslümanlık hak din, Kur'an-ı Kerim Allah kelâmı. Kur'an-ı Kerim ilme uygun ve Kur'an-ı Kerim'in arkasından geliyor ilim.” demiş. “Biz ilim adamları olarak Kur'an-ı Kerim'in peşindengidiyoruz. Kur'an-ı Kerim bizden de ileri.” demiş.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizlere uyanıklık nasib etsin...

Allah bize şereflerin en büyüğünü vermiş müslüman etmekle... Bundan daha büyük şeref olmaz. Peygamber Efendimiz'e ümmet etmekle, şereflerin en büyüğünü vermiş. Biz şerefi başka yerlerde arıyoruz. Hâlâ elindeki elmasın, pırlantanın kadr ü kıymetini bilmeyen çocuk gibiyiz.

Sanki sokakta bir çocuk, elinde bir pırlanta yüzük var. Onun kadrini, kıymetini bilmeden, bir külâh leblebi almağa o pırlantayı verecek çocuk durumundayız.

“—Sana bir külâh leblebi vereyim, bu yüzüğü bana ver!” diyen leblebiciye, o pırlanta yüzüğü verecek kadar cahiliz. Çünkü, “Taş nedir, pırlanta nedir?” anlamayız ki... İkisi de parlıyor. Hangisi sahte, hangisi hakiki?

إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ

(فاطر: ٢٨)

(*Innemâ yahşâ'llâhe min ibâdihi'l-ulemâ'*)
“Kulları içinden ancak âlimler, Allah’tan gereğince korkar.” (Fâtır, 35/28)

Ayet-i kerime bu okuduğum. Allah’tan en çok korkanlar kimlerdir? Alim olan kullardır. Cahil korkmaz. Bilmez çünkü. Bak, alim sonunda müslüman oluyor.

O içki meselesi de... Siz zaten bira filan içmiyorsunuzdur.

Başkalarına söyleyeceksiniz ki:

“—İşte bak üniversitenin araştırmalarının neticesinde hak bizim dediğimize geliyor. Bira da alkollü içkidir. İçen bal gibi sarhoş olur. Götürür arabayı bir yere toslar.”

Çocuk içe içe alkolik olur. Onun için, bu işten vazgeçireceğiz.

Vazgeçirmek için de tebliğ edeceğiz sağa, sola...

e. Cennet ve Cehennem Ehlinin Ekseriyeti

Diğer hadis-i şerif. Peygamber SAS Hazretleri buyuruyor ki:⁸

⁸ Buhârî, *Sahîh*, c.XV I, s.200, no:4797; Müslim, *Sahîh*, c.XIII, s.280, no:4919; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.205, no:21830; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.450, no:675; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.I, s.170, no:421; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V II, s.302, no:10387; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.226, no:4664; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.V II, s.215; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.I, s.164, no:155; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.V, s.149, no:2583; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXV, s.461; Üsâme ibn-i Zeyd RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV I, s.384, no:45015; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.139, no:401; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XV, s.191, no:15291

قُمْتُ عَلَى بَابِ الْجَنَّةِ فَإِذَا عَامَّةٌ مِّنْ دَخَلَهَا
الْمَسَاكِينُ وَإِذَا أَصْحَابُ الْجَدِّ مَحْبُوسُونَ إِلَّا
أَصْحَابَ النَّارِ فَقَدْ أُمِرَ بِهِمْ إِلَى النَّارِ وَ قُمْتُ
عَلَى بَابِ النَّارِ فَإِذَا عَامَّةٌ مِّنْ دَخَلَهَا النَّسَاءُ

(حم. ق. ن. عن أسامة بن زيد)

RE. 336/7 (*Kumtü alâ bâbi'l-cenneti*) “Cennetin kapısında ayakta dikildim, durdum; (*feizâ âmmetü men dehalehâ el- mesâkînü*) bir de baktım ki girenlerin çoğu fakara, miskinler zümresi. (*Ve izâ ashâbü'l-ciddi ev ashâbü'l-ceddi mahbûsûn*) Yine bir bakındım şöyle etrafıma, zengin olan insanlar, mal mülk sahibi olan insanlar Arasat meydanında bir kenarda durdurulmuşlar. Miskinler giriyorlar, fakara, cennete dâhil olup duruyorlar da; onlar orada Arasat'ta tutulmuşlar, (*mahbûsûn*) hapsedilmişler, yâni önlerine dur denmiş.”

Neden? Hesap var. Söyle bakalım malı nerede kazandın? Söyle bakalım bu kazandığın mal ile gerekli vazifelerini yaptın mı? Zekâtını verdin mi, sadakanı verdin mi, fakirin hakkını çıkardın mı? Söyle bakalım geriye kalan senin emrinde olan o parayı hayra mı harcadın, şerre mi harcadın? “Ben zekâtımı verdim!” diye şerre harcayabilir misin paranı? Gene harcayamazsın. Onun da hesabı var. Onun için onlara (*mahbûsûn*) diyor bak Peygamber Efendimiz, bekletiliyorlar.

(*Illâ ashâbü'n-nâri fekad ümire bihim ile'n-nâr*)
“Cehennemlik olanlara gelince, yâni onların içinden cehennemlik olanlar tutulmuyor, derhal cehenneme sevk ediliyor. Cehennemlik oldukları garantili olanlar orada bekletilmiyor. Cehennemlik olanlar cehenneme sevk ediliyor hemen. Hesabı görülecekler, yâni müslüman, belki cennete gidecek ama orada bekletiliyor. Fukara girmekte cennete...”

(*Ve kumtü alâ bâbi'n-nâri*) “Cehennemin kapısında durdum. (*Feizâ âmmetü men dehalehâ en-nisâü*)
Bir de baktım ki, girenlerin çoğu kadınlar...”

Bu hadis-i şerif, Buhari’de, Müslim’de, Ahmed İbn-i Hanbel’de, Neseî’de, İbn-i Hibban’da vs.de hep yazılmış. Yâni hadisin sıhhati üzerinde kimsenin bir söz söylemeğe hakkı yok. Sağlam hadis-i şerif. Gelelim birazcık üzerinde birkaç söz söyleyelim:

Bir kere fukaralar üzülmesinler ki, bak cennete evvel giriyorlar işte. Ne yapalım, burada sıkıntı çektirince Allah mertebe veriyor, derece veriyor, kusurlarını affediyor. Çabucak cennete giriyorlar.

İkincisi; mal sahibi olanlar ki, biz hepimiz mal sahibiyiz. Yâni bizim aramızda öyle fakir yok... Eskiden bir hurmayı bulamazlarmış. Biz hepimiz zengin sayılırız gibi geliyor bana... Hepimizin az çok evimizde şöyle mutfağımızı karıştırsak kaç çeşit şey vardır hiç yok dediğimiz zaman bile. O eski insanların halleriyle mukayese edilmeyecek imkânlarımız vardır.

Hesap var. Hesabı hiç unutmamalım. Yâni mal güzel şeydir de malın kazanılmasından bir hesap var, harcanmasından bir hesap var, bir de zekat vs. verildi mi verilmedi mi diye hesap var. Tehlikeli bir şey yâni. Çok dikkat etmek lâzım! Mal sahibi oldu mu insan, o mal ile ilgili vazifelerini düşünüp titremeli, yapmalı.

Bakın, el-hamdü lillâh Ramazan geliyor. Bu ayda, hatta büyükler zekâtları filan geçtiğimiz bu Şa’ban ayında vermeyi tercih etmişler. Neden? Fukaracıklar Ramazan’a hazırlıklı girsin diye. Fasulye alacak, pirinç alacak, şunu alacak, bunu alacak da Ramazan’da rahat edecek. Onun için Şa’ban’da zekâta fazla ehemmiyet vermişler. Neyse... Ramazan’da da hayırlar çok çok, ecirler karşılandığı için aman zekâta cimrilik etmeyin. Allah emretmiş. Zekâtı verdiniz mi malınız temizlenir. Vermediniz mi malın içi pis kalır. Balığı temizlemeden yiyor musun? Karnını yarıyorsun, temizliyorsun. Zekâtı verilmemiş olan mal pistir. Orada cimrilik yapmayalım. Şeytan bizi kandırmasın. Ben bunu ne zahmetlerle kazandım diye elimiz titremesin. Nereye vereceğiz? Bir müslümana vereceğiz, bir hayra vereceğiz.

Bir de zekâtın incelikleri var. Zekât şeye verilmez... Meselâ burada gençler oturuyor, fakirler oturuyorlar, miskinler oturuyorlar... Ben bunların mutfaklarının masrafının şu kadarını alayım üzerime... Olmaz böyle! Fakire temlik edilecek şey. Al üç bin, al üç bin, al üç bin diye eline vereceksin.

“—İşte talebe otursun diye bir bina alıverdim.”

Olmaz! Yâni zekatla bina alınmaz. Sarf yerleri bellidir ve temlik edilecek fakirin hakkı olarak. Bu Ramazan'dan bi'l-istifâde zekatlarımızı tamamı tamamına, hatta fazlasıyla verelim! Zekâtın hani o kırkta bir falan rakamı asgarî haddidir. Daha fazla da verebilirsin verirsen. Yâni sevabın çok olur. İnsan hayrı yaparsa kazanır. Hayrı yaptıkça Allah'ın lütfu çoğalır, malında da bereket olur, evinde de bereket olur. Çok hikâyeleri vardır bu işin, zaman alır...

Kapalıçarşı'da yangın olduğu zaman, adamın birisine demişler ki:

“—Yangın başladı!”

“—Ben paramın zekâtını verdim. Allah bilir... Ne isterse öyle yapsın.” demiş.

Dört yanı yanmış da onun dükkânı yanmamış. Söylediler o Kapalıçarşı yangınında.

Ben de biliyorum bir dükkan sahibini, Allah rahmet eylesin... Şimdi vefat etti. Yangın geldi geldi geldi, onun dükkânının hududunda durdu. Ama çok temiz, müslüman bir kimseydi. Allah rahmet eylesin... Namaz vakti geldi mi hemen şöyle kapısını çeker, kilidini takardı, dosdoğru camiye. Müşteriye filan da rica ederdi:

“—Camiye gidiyorum şimdi. Biraz sonra gelerseniz gelin, bakın.” filan derdi.

Hiç şey yapmazdı. Ezanı duydu mu kilidi takardı. Yangın geldi, böyle şeyde durdu. Dükkânına gittik de tahta perde yanındaydı. Öbür tarafları tamir edilecek, tahta perde tam onun dükkânının yanındaydı. Böyle esrarengiz şeyleri vardır yâni.

Yangın çıkar, telef olur... Sen oradan sakınırsın biraz elimde fazla para kalsın diye zekâtı vermezsin, başka yerden zarar ve rir. Hasılı mâlî vazifelerimize dikkat edelim. Fukara çocuklar var okuma güçlüğü çeken, fakir din adamları vardır, hocalar vardır... Akrabalarınızdan, yakınlarınızdan başlayın! Onların fukarasından, şusundan, busundan... Bildiklerinizden başlayın. Yâni bilmediğiniz lalettayin kimselerden önce bildiklerinizden, tanıdıklarınızdan başlayın.

Hayır yapmanın da çok güzel bir tadı vardır. İnsan otadı ağzına tattı mı, onun tadı hiç bir şeyde bulunmaz. Allah-u Teâlâ Hazretleri bu imkânlarımızı, mali güçlerimizi, paralarımızı, maaşlarımızı, kazançlarımızı helalden kazanmayı nasib eylesin... Haramdan cümlemizi korusun... Harama bir hırs vermesin içimizde... Ne olacak yâni, helal yeter bize. Helal yeter. Haramla uğraşmaya lüzum yok.

Fakirlikten de şikâyet etmeyelim! Ekseriyâ hırsla insan harama düşüyor. Yâni bu bana yetmez, az filan diye... Bak fakirler önce girecekmiş cennete... Hatta cennete yarım gün önce girecek deniliyor. Yarım gün de beş yüz yıl edermiş. Hadis-i şerifte öyle geçiyor.

Hani zengin burada göğsünü gere gere yürüyor ya caddede, sokakta, pazara gittiği zaman... Kasaba giriyor meselâ zengin:

“—Şuradan iyi tarafından, yağsız tarafından üç kilo kes!” diyor.

Koyduđu zaman terazinin üstüne, “Zıyanı yok, beş kilo olsun!” diyor. Atıyor önüne bir beş bin liralık. Üstünü işte versin... O rahatlık var...

Bir de fukaracık geliyor:

“–Yüz gram et verir misin?” diyor...

Kasap kızıyor:

“–Yâ yüz gramdan yemek mi olur! En aşağı iki yüz elli gram.

Git, tartmam!” filan diyor.

Tabii onun boynu bükük, parası cebinde ölçülü... Yâni daha fazla para veremeyecek, alamayacak... İçi eziliyor ya, o eziklikten işte Allah onları öyle telafi ediyor.

Onun için, şerefli kalmalı insan... Parası yetti... Az oldu, sabreder. Çok oldu, şükreder. Helalini ister. Çok para lazımsa, helâlinden çokça çalışır. Ama harama tenezzül etmez, hırs e tme z. Bak onun sevabı daha fazla oluyor.

Tabii cehennemlik oldu mu, hiç beklemek olmadığını da söyledik onun...

Geçelim kadınların cehenneme çokça giren kimseler olması meselesine. Bilmiyorum bizim bu mikrofonumuzu şimdi kadınlar da dinliyorlar mı? Kadınlar çok dikkat edecek!

“–Kadınlar şeytanın tuzaklarıdır.” diye bir hadis-i şerif var.

“–Nefisleri biraz kuvvetlice olur.” derler.

Hadis-i şerifler öyle şey yapar. Yâni nefesine uyması, dindarlığı bir tarafa koyması, nefesine tabi olması biraz fazlacadır. Dindarlığı biraz azcadır. Bizimkileri demiyorum da istatistik olarak rakama vuracak olursak...

Bak nasıl böyle çıkıyorlar... Ne kadar para harcarlar o kozmetiklere, allıklara, pudralara, gözlere çekilenlere, kaşlara çekilenlere, giyimlere, kuşamlara... Kollar çıplak, bacaklar çıplak, göğüs açık, bağır açık... Zenginleştikçe de açıklık saçıklık artıyor. Her mevsimde de değişiyor şeyler.

“—Bu senenin rengi eflatun rengi, geçen seneki entariyi giyemem.” diyor, diretiyor kocasının karşısında. “Moda değişti, eflatun renkli şimdi!”

“—O yeşili giy!”

“—O geçen senenin modasıydı. Sonra ne derler bana. Mahalledeki arkadaşlarım ne der? Sonra ben bu senin aldığın entariyi giydim geçen nişanda, şimdi bu nişanda başka olması lâzım. Gördüler üzerimde bir kere...”

Hep bunları duymuyor muyuz? Yakınlarımızdan buna benzer şeyleri çok duyuyoruz. İşte bir böyle...

Bir de kocalarına itaat etmesi lâzım hanımların... Yâni biz bundan şımartmayalım kocalar olarak. Biz onlara karşı mes’ulüz. Bize itaat etmesini istiyor. Ama biz ona zulmedersek, bize de onun hesabı var. “Dövmeyin!” diyor Peygamber Efendimiz meselâ. “Hakkına, hukukuna riâyet edin!” diyor. Yâni senin pazun daha kuvvetlidir diye dövdün mü, senin de bir gün gelir hesabını soranlar olur.

Kocalarına da nankörlük ederler. Birazcık bir münakaşa kapısı açıldı mı:

“—Ben zaten senin evine geldiğim zamandan beri ne gördüm? Benim babamın evi ne güzeldi, hoştu. Bolluktu, bereketlikti. Senin yanında ben zaten gün mü gördüm?” derlermiş.

İşte böyle nimetleri inkâr etmesinden dolayı... Tabii adamcağızın da alt üst olur şeyi. Ne yapsın maaşı yedi bin liradır, dokuz bin liradır. Hırsızlık mı yapsın? Kayınpederi kadar çok para kazanamıyordur. Evet kayınpederin evinde o kadıncağız daha zengindir, burada daha fakir...

“—Bak öteki kadınların kaç tane ayakkabısı var, sen bana bir tane alamadın, şu eski şeyle geziyorum...”

Boynu bükülür zavallının. Kadın da günaha girer. Onun için kadın dikkat edecek.

Kadın, beş vakit namazını kıldı mı, Ramazan orucunu tuttu mu, kocasına itaat etti mi, asi olmadı mı; ırzını, haysiyetini, namusunu güzel muhafaza etti mi, (*dehale'l-cennete rabbihâ*) Rabbinin cennetine girer. Yâni fazla detaylı, karma karışık şey değil bu. İtaat etti mi, böyle böyle yaptı mı... Namazını kılacak, örtünecek, kapanacak, namusunu hıfzedecek, himaye edecek, kocasına da problem çıkartmayacak, yardımcı olacak... Böyle inkâr etmeyecek gördüğü lütufları...

Onlar biraz daha fazla dikkat etmeli. Biz de dikkat edeceğiz de... Bak ekseriyetle kadınlar giriyormuş demek. Hakikaten de şu çevremize

baktığımız zaman şu yaz aylarında görüyoruz değil mi yâni kadınların çarşıda, pazarda, sokakta... Yâni niyeti olmasa bile insanın, baştan çıkartma halleri olabiliyor. Onların da işte böyle cehenneme girmesi çokça oluyor.

Allah bizim evlatlarımızı sâlihât-ı nisvândan eylesin yâni salih hanımlar eylesin... Zevce-lerimizi de bize mutî eylesin, dindar kimseler eylesin... Bizleri de onlara karşı kibar, nazik, anlayışlı, hukukuna riâyetskâr eylesin...

Sağlam aileler olalım. “Cemiyetin temel taşı aile.” diyor. Anayasaya da yazmışlar, bunlar da kabul ediyorlar. Tamam. “Cemiyetin temel taşı aile.” diyor. İslâmiyet’te öyledir. Aile çok önemlidir ve aileyi korumak için İslâmiyet, bize dünya kadar emir buyurmuştur: Karının kocaya karşı vazifeleri, kocanın karıya karşı vazifeleri, ırz, namusu korumak hususundaki tavsiyeler... Çok çeşitli şeyler vardır. Bizim dinimiz bunu sağlar. Bizim dinimizin ahkâmını alırsan, böyle aile kolay kolay öyle teml taşı olarak kalmaz, ufalanır gider. Sen dinimizin ahkâmını kaldır, öğretme, o zaman aile yuvası şey yapmaz. O zaman komünizm gelir memlekete. Onun için namus telakkisi... Müslümanların ahkâmı aile nizamını koruyor ve kâfirlerin de en büyük hücumları burayadır. “Ne varmış efendim bu geri kafa, ne olurmuş?” filan derler. Eğer aile cemiyetin temel taşıysa, o zaman aileyi koruyacak hükümlere de riâyet edeceksin. Başka çare yok.

“—E riâyet etmiyorum.”

Etmiyorsun ama sen hiç dişçide duydun mu, dişin minesini çatlattın mı ne oluyor diş? Çürüyor. Dişin minesini koruyor dişin kendisini. Bir yerini bir çizdin mi... Meselâ iğneyle dişini karıştırma diyor dişçiler. Neden? Minesini çizdirtirsin, minesini çatlattı mı mikrop oraya girer ve dişin çürür. Ondan sonra git çektir veya dolgu yaptır.

İslâmiyet ailenin etrafında mine gibi koruyor onu. Sen İslâmî ahkâmı alırsan... “Kaç göç yok... Örtünmeğe lüzum yok. Şu şöyledir, bu böyledir...” Tamam, sen minesini zedeledin. Bak o aile durur mu? Çocuk saat 2’de gelir eve, kız...

“—Neredeydin?”

“—Arkadaşlarımla geziyordum.”

“—E olur mu kızım bu vakte kadar kalmak?” “—Sen ne karışyorsun ben 18 yaşıma geldim!”

Neden böyle olur? Mineyi çatlattın. Sen aileyi koruyacak tedbirleri bir tarafa bıraktın. Hatta —affedersiniz— öyle kötü şeyler duyuyorum ki...

“—Ne olurmuş ben erkek arkadaşıyla gezersem? Sen de babamla beraber duruyorsun ya!”

Böyle diyenleri ben duydum. Yâni naklettiler bana, konuşmalarını duymadım da. Böyle dedi kız anasına, babasına diye duydum.

Neden oluyor? Mahfazayı kaldırdın, mikroplarla karşı karşıya kaldı, gitti. Aile cemiyetin temel taşıysa, İslâmî ahkâma göre yürümesine gayret sarf edeceksin ki korunsun.

Allah kâinâtın halikı olduğu için insanları iyi biliyor, koruyacak tedbirleri onun için talim ediyor. Biz o tedbirleri kaldırırsak durmaz. İstesek de durmaz.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi şahsen, aile olarak, cemiyet olarak İslâm'ın güzel emirlerinin kıymetini anlayıp da onları tatbik eden bah-tiyârlardan eylesin... Hıfz u himâye eylesin... Yabancı ideolojilerden, cemiyetleri bozan, insanları birbirine düşman eden, aileleri yıkan ideolojilerden, yabancı şeylerden bizleri koru-sun... Mes'ullere de; ailenin mes'ulüne, şehrin mes'ulüne, devletin mes'ulüne, sorumlu olan kimselere, eğitimcilere de akıl fikir, hakkı gör-me kabiliyeti ihsân eylesin de tedbirlerini ona göre alsınlar.

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

20. 06. 1982 - İskenderpaşa

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü